

## Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:  
 Egész évre . . . . . 6 frt — kr.  
 Fél évre . . . . . 3 frt — kr.  
 Negyedévre . . . . . 1 frt 50 kr.

## Hirdetések díja:

□ centiméterenként 3 kr. Kereskedők és gyárosok külön árkéldvezményben részesülnek.

Bélyegdíj 30 krajczár.

Nyílt tér ora 20 kr.

## KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

## Szerkesztőség

és kiadóhivatal:

Nagyenyedi  
 Könyvnyomda és Papír-  
 árugyár részvénytársaság  
 Főter 38. szám alatt,  
 hova ugy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

## A provizorium.

Az a fontos nyilatkozat, melyet gróf Thun osztrák miniszterelnök a birodalmi tanács egyik legközelebbi ülésén tett és amely a nyelvkérdés megoldása iránt oly határozottan előzékeny, hogy a nyelvbizottságnak a németek részéről oly sokszor sürgetett kiküldését immár elfogadott ténynek tekinthetjük, maig sem volt képes megnyugtató felvilágosítást hozni a kiegyezési javaslatok elfogadása, vagy elvetése felől. A német pártokat kívánatuk teljesítése semmi esetre sem elégíti ki tökéletesen és ők a bizottság kiküldését csak minimumnak tartják, amely a nyugodt munkát és tárgyalást biztosítaná ugyan, de a kiegyezésre vonatkozó engedelményeket általuk elérni nem lehet.

Ellenkezésképpen, a németek, mint eddig, most is csak folyton a Baden-i-féle rendeletek visszavonását követelik s ettől teszik függővé, vajjon belemennek-e a javaslatok tárgyalásába. Ez az a Scylla és Charybdis, melyen nem fognak sértetlenül átjutni a kiegyezési javaslatok. Ha a németek komolyan veszik fenyegetésüket, akkor gondolni sem lehet a folyó évből tárgyalások befejezésére; ha teljesítik követelésüket és visszavonják a nyelvrendeleteket, akkor a csehek és lengyelek érzik magukat bántva és nem szavazzák meg a kiegyezési javaslatokat mostani alakjukban, míg a magyar szabadelvű párt és a kormány s velük az egész nemzet azon az állásponton van, hogy vagy ez a kiegyezés, vagy semmi.

A nehézségek, melyek a nagy mű elé tornyosulnak, mint látjuk, nem csekélyek és nem vak láрма az, mely jogtalan előnyöket akar elérni. A magyar ellenzéki sajtónak ez a felfogása a viszonyokban teljesen indokolatlan és határozott cáfolatát megtalálja abban a körülményben, hogy a magyar kormány minden előkészületet megtett az önálló vámterület felállítására. A helyzet komoly és a szabadelvű párt és a kormány köreiben olyannak tartják, hogy barátságosabbra fordultat egyelőre várni sem lehet. A magyar kormányt várakozó magatartásra indítja ez a helyzet s így a bizottsági tárgyalás elhalasztatik addig, míg Bécsben is meg nem indítják a tárgyalásokat. Ha az osztrák bi-

zottságokban tárgyilagossá lesz a tanácskozás, úgy, hogy a javaslatok kellő eréllyel és a sikerre alapos kilátással parlamenti tanácskozás alá jutnak, akkor a magyar képviselőházban a dualizmus barátai és az 1867. kiegyezés hívei közt nem akad hang, mely a birodalmi tanács tárgyalásai részére nyerendő időhaladék ellen emelkednek, mert ez a halasztás a provizoriumnak csak néhány héttel való meghosszabbítását involválná, de biztosítékot nyújtana hosszú ideig állandó viszony létesítésére, mely mind a két fél fejlődését lehetővé teszi és kölcsönösen támogatja.

De olyan feltevések ellen, minőket az ellenzéki sajtó haugoztat nagy merészen s melyek a provizoriumnak több esztendőre való meghosszabbításáról akarnak tudni, határozottan állást kell foglalnunk, mert e feltevés és e gondolat terjesztése méltatlan módon sérti az ország érdekeit. Mi sem lenne inkább Ausztria érdekében, mint a jelenlegi állapot fentartása és a mostani szerződés, mely a magyar érdekek roppant sérelmét jelenti és melyet a magyar kormány épen ezért mondott fel. A Bánffy-minisztérium teljes erővel azon volt, hogy Magyarország részére az eddigienél előnyösebb szerződést vigyen keresztül és ime akadnak heroldok, akik azt hirdetik az osztrákoknak, hogy Magyarország nem ellenézne a provizorium kiterjesztését öt évre és el akarják hitetni az osztrákokkal, hogy Magyarországon keresztül lehetne vienni egy ilyen provizoriumot és ily módon az ellenség kezébe adni az eszközöket, melyekkel sánczaik közé veheti magát.

Ezekkel az üres kombináció alapuló híresztelésekkel szemben bátran kijelenthetjük, hogy a provizorium meghosszabbításáról szó sincs és hogy a kormány és a szabadelvű többség szilárd meggyőződése, hogy az uralkodó bizonytalan állapotot semmi körülmények közt sem szabad örökkön tartóvá tenni.

## A nemzetiségi sajtóból.

## Felelet a kulturligának.

A mult napokban két bulgáriai kereskedelmi iskola tanulóit tettek tanárai vezetés alatt hazánkban tanul-

mányutat. Így — mint már irtuk is — meglátogatták Gyulafehérvárt is és megtekintették e város nevezetességeit is. A vezető tanár bucsubeszédében egy nyilatkozott, hogy Magyarországon való időzése alatt volt alkalma meggyőződni, hogy mind az, mit idáig a nemzetiségek elnyomásáról különböző forrásokból hallott, az igazságnak meg nem felelő otromba ferdítés, mert hiszen az erdélyi részeken virágzó német és román nyelvű iskolákat látott. Ami pedig a sajtószabadságot illeti, elég bizonyítékul szolgálhatnak e mellett a féktelen szabadsággal író román nemzetiségi hírlapok. A bolgár tanár e helyes és igaz nyilatkozatát a román nemzetiségi sajtó nagy haraggal fogadta. A liga hivatalos lapja, a Bukarestben megjelenő Liga Romana, a bolgár tanár e nyilatkozatát hazugságnak és rágalomnak nevezte. Ezt azonban a nemzetiségi kérdésben már több ízben elég tárgyilagosan nyilatkozó Lumea Nona sem állhatta meg szó nélkül s feleletül a Liga Romana-nak megjegyezte, hogy a legrosszabb esetben sincs semmi különbség a magyarországi románok és a dobrudzsai bolgárok helyzete között. De akárhogy is legyen a dolog, annyi bizonyos, hogy Magyarországon a románokkal még soha sem történt meg az, mi a lefolyt ünnepek alatt Dobrudzsa egyik városában, Babadagban a bolgár templomban. Mikor a pap bevégezte az istentiszteletet s belefogott a bolgár nyelvű prédikációba, ezt a jelen volt subprefekt megtiltotta, hivatkozva a prefekt ama kijelentésére, hogy az ortodox templomokban nem szokás az istentisztelet bevégezése után prédikálni s ha a pap valamit tudtára akar adni a híveknek, azt tartozik az állam hivatalos nyelvén, románul tenni.

## Bokody Antal jubileuma.

1858—1898.

(h) . . . . . az idő hogy eljár, Cserebogár, sárga cserebogár. Bizony eljár! Boldog ember, a ki felett úgy jár el, mint Bokody Antal felett, kinek 40 éves működését a színészet rögös pályáján mult szombaton ünnepelte Nagy-Enyed város közönsége és saját derék társulata. Rögös e pálya nagyon és nehéz küzdelmek árán térni a babért, adja a kegyeret és ime ez az istenadta tehetséggel megáldott

## TÁRCZA.

## Eltettek a boldog napok . . .

Eltettek a boldog napok,  
 — Mint pillanat repültek el —  
 Tünde álom volt csak minden,  
 S zordon való cserélte fel.

Eltettek a boldog napok.  
 Kiért dobog, eped szívem,  
 Tőlem már messze-messze van,  
 Hiába várom szüntelen.

Eltettek a boldog napok,  
 Csak emlékek maradt még meg;  
 De erre is ha gondolok,  
 Fájdalmában szívem remeg.

Eltettek a boldog napok,  
 Nem mosolyg már öröm nékem;  
 Az enyészet hideg szele  
 Sívít keblem belsejében.

Bedő Béla.

## Tárcza egy tárczáról.

Irtá: D' Amant Leo.

— A Közérdek eredeti tárczája. —

A multkor, hogy szólt, szerkesztő ur, egy tárcza megírása ügyében — hazamentem.

Utközben gondolkozóba ejtett kijelentése, s nem tudtam hamarjában mihez fogjak. Ugyanis arra a konkluzióra jutottam, hogy nehéz dolog egy tárczacikket megírni, amikor az ember minden téma híján van.

Eszembe jutott az a grófné, aki hazáján, drága czo-bolyprémes felöltőjét a már ott várakozó komorna leveszi szoborszerű vállairól, mire ő (már mint a grófné) egy kerevetre dől, a minden jövevelesű grófnéktól

megszokott elegáns hanyagsággal. Olyan szép jelenetet irhatnék most le. A grófné duzzog, a gróf kesztyűit csapkodja az asztalra. Fel és alá jár a teremben (mert grófok csak termekben szoktak fel és alá sétálni), majd dühösen megáll; . . . pokoli kacaj; . . . szivartárca . . . cigarettá . . . rágyújt . . . fogja kesztyűit . . . csenget Jeannak . . . és elmegy. „A dieu chère“, veti oda arisztokratikus orrhangoz . . .

Ezt azonban Daudet kollegám oly szépen irta meg, hogy nem vágyódtam e jelenetet jobban „megcsinálni“. Menjünk odébb.

Hah, megvan! Szegény embert irok le, nagy család . . . kilencz gyermek . . . kevés kenyér. Gazdag házi ur . . . gyermektelen . . . bus. Micsoda jelenet, amikor kéri a szegény ember egyik gyermekét. Az apa megőrül, legalább egynek lesz jó módja — mondja. S én legalább egy szájjal kevesebbet leszek kénytelen etetni. A házi ur jön, a választásra kerül a sor. „Melyiket a kilencz közül?“ s végig fogdossa a szegény ember a gyermekeket, s ime, egyiket sem akarja oda adni; egyik ezért, a másik azért kedves előtte. A házi ur boszusan távozik — finita la comedia.

Mondhatom, az az idea nagyon megtetszett, s meg is irtam volna iziben, ha eszembe nem jut, hogy szintén tehetséges író társam, Jókai Mór el nem irta volna előlem. Ez a világ sora! Egyszer van egy jó ideám, azt is Jókai irta meg.

Majd Oroszországba csatangolt fantaziám a hetmanok és kozákok közé. Ott láttam egy pompás szép asszonyt, a fényes pétérvári paloták egyikén. Szeretett; szeretőjét megölték, s ő boszút lihegve követte boldogsága szétülőjét Párisig. A sajnápartii Babel elég alkalmas volt, hogy rajta üssön szeretője gyilkosára, ki a röviden végző muszka hatalmasság elől ide menekült. Fedora — mert így hívták a szép asszonyt — addig tanulmányozta áldozatát, annyit foglalkozott vele, míg

végre maga lett áldozatának áldozatává — beleszeretett. Ez igen érdekes dolog: szinte láttam, amint oly szépen leirtam azt a szerelmi kettőst, amely minden drámába beillett volna, amikor Fedóra megvallja, hogy mennyire szereti imádoztját. Felséges dolog. — így mondja az egész világ, Sardou „Fedóra“-ját olvasva. Tehát ez sem lehet tárczám tárgya.

Amerikába vitorláztam hát. Pumákra vadásztam négy hétig, indusokkal, vérebekkel, karabélyokkal jól megpakodottan. Már két hétig álltam lesben a barlangnyílása előtt, amelyben egy egész puma-familia ült haditanácsban, megoldandó azt a problémát, hogyan lehetne beuntakot elevenen megenni, amikor eszembe jutott, hogy erről meg a „Vadászlap“-ban olvastam egy érdekes cikket . . .

Beláttam tehát, hogy ily módon nem sikerülend nekem ma tárczát írnom, tollat akartam fogni, s megírni, hogy bocsánatát kérem, de ezuttal lehetetlenséget követel tőlem szerkesztő ur, — amikor rémek ideám támadt.

Mondom, olyan folséges valami, amilyent még Európában és a közelfekvő falvakban eddig meg nem irtak.

Mert már nem tartok semmitől, ha csak Amerika és a kapcsolt részek, vagy Afrika virányairól nem jelentkezik valaki, aki ideámért elvállalja a szerzői elsőbbséget.

Ez esetben elállnék a téma megírásától.

De nini, most veszem csak észre, mára már meg se irhatom a tárczát, mert szerkesztő ur tőlem csak egy tárczát kért; ígérem azonban, hogy ha három éven belül senki sem hajlandó megírni a tárczám témáját a magáénak vallani, közelebb megírom azt én.

Addig is türelmet kérek — cserébe a jelen tárczáért!

35. szám.  
 róságánál te-  
 zni, végre az  
 endeltetik.  
 szabályok sze-  
 ajda Peter,  
 A.  
 nem-  
 O  
 k fele  
 nagy.  
 korom  
 egész-  
 eredeti  
 frt  
 enében  
 s után  
 telke-  
 magy.  
 11. és  
 bitói  
 1462 1-1  
 Kitérő jó izü cuba-kávé kilója 190. 2-210.

ember — ki a tehetséget vas szorgalommal és ambícióval fejlesztette — babérkoszorúzottan és a biztosított mindennapi kenyérral kezében, most is, mikor 40 évi nehéz küzdelemre tekint vissza, úgy áll a színen a közönség előtt, mint egy életerős ifju, kinek ereiben ifjúi hæv lángol s nap nap után tárja elének remek alkotásainak egész raját!

A legfelsőbb lény jó kedvében teremtette őt és gondos kezekkel vezette lépteit, midőn az ábrázoló műzsa szolgálatába állította, melynek ezen hosszú 40 éven keresztül mindig hiv, odaadó munkása volt!

Neve ismert széles Magyarország minden számottevő városában, mint színész kitünő, mindig bevégzett alkotásai, — olyan alakítások, melyek számot tennének az országos első művészházában — mint igazgatót a solidság, áldozatkészség és figyelem a közönséggel szemben, atyai modor tagjai irányában tették ismertté és közkedvelté. Ő nem csak igazgatója társulatának, hanem azon sokszor kétes anyagi haszonért, mely osztályrészeül jut, mint működő tag épen úgy meg szolgál, mint társulatának bármely tagja, műsora pedig oly gazdag és változatos, annyira felüli a legújabb termékeket, hogy vidéki társulatnál valóban bámulatos.

Annai és sokszor oly csekély jelentőségű ember jubilál, kinek nagyon is közbübs életrajzi adatait a sajtó világgá kürtöli, hogy talán nem lesz érdektelen, ha jubilaris művésznünknek, ki ezen 40 év alatt bizony sokat tett, sokat áldozott a magyarság, a nemzeti szellem érdekében, sokkal többet, mint akárhánny agyon jubilált apró-cseprő „nagyaság” — életrajzi adatait rövid kivonatban közöljük.

Bokody Antal, kinek ez eredeti családi neve, 1837. szept. 28-án született Szentesen, szegény sorsu polgári szülőktől. Iskoláit Szarvason, Nagy-Körösnön és Kecskeméten végezte és 1857—58-ban Pátyon rektoroskodott. Ugy látszik azonban, hogy ambícióját nem elégitette ki a tagadhatatlanul szegény rektori pálya, mert 1858. május 3-án belépett Szegeden a Szabó József társulathoz. Tehetségét úgy látszik nem pihentette, mert 10 év múlva már igazgató volt s mint ilyen kedvence Nagy-Kanizsa, Győr, Sopron, Kaposvár, Pozsony és Székes-Fehérvár közönségének. Nem kerülték el azonban a megpróbáltatások sem, így 1874. év tavaszán Szigligety Ede, a Nemzeti Színház akkori igazgatójának meghívására, ő vette át a Buda-Krisztinavárosi színház igazgatását, hol a 6 hónapos nyári színi évad alatt összes vagyonát elvesztette, az akkor még teljesen nemetajku budai polgárság körében. Ez év október havában még ő nyitotta meg a székesfehérvári új színházat, de Budán szenvedett veresége következtében, már november havában kénytelen volt visszalépni az igazgatástól. Ez időtől kezdve 1882-ig hazánk minden nagyobb színpadán, így Kolozsvárt, Debreczenben, Szegeden stb. megfordult és tiszta hamisítatlan művészetével mindenütt meghódította a közönséget. Csak a Nemzeti Színház kapui maradtak mindig zárva előtte, bár igen gyakran kopogtatott rajta, hogy tehetségét bemutassa a főváros közönségének. Valószínűleg hiányzott a protektio és ezen valóban csodálkozunk, mert méltó helye ott lett volna és nagy tehetségét megfelelő keretben ott érvényesíthette volna legjobban. Újból társulatot szervezett 1883-ban és ez idő óta szakadatlanul működik mint ilyen és pedig leginkább a vegyes nemzetiségű városokban, meggyőződése lévén, hogy nemzeti színészetünknek ott az igazi tere hivatását betölteni, — és ebben tökéletesen igaza is van. Hogy pedig mindig első rangú erővel rendelkez, fegyelmzett jó társulata van, arról már több ízben győződhett meg vármegyénk több városa s legtöbbször — és így jelenleg is — Nagy-Enyed.

Hosszu művészi pályája alatt háromszor nősült, az első elhalt, a másodikról elvált és 1880-ban Kolozsvárt vette oltárhoz jelenlegi nejét, Máthé Rózát, kiben nem csak szerető hitvest, de magához méltó művésztársat is lelt. Gyermekei nincsenek és e hiányon segítő, áldott lelkű nője, ki rajong a gyermekekért, elhagyott árvaakat fogadott fel. Ezeknek két elseje kis korában elhalálozott és ez idő szerint két kis fogadott leányuk, Marcsa és Margit — ez utóbbi már egész kis művésznő — képezik a művész-pár örömét és boldogságát.

A jubilaris előadás Jókai „Könyves „Kálman”-ja kerület színe és a nézőteret a jubileum és művész iránt érdeklődő közönség zsufolóság megtöltötte és a nyílt színe pályatársnői által elővezetett művészt kitérő, szűnni nem akaró tapssal, éljennel üdvözölte. A félkörben felállott tagok sorából Benedek Gyula lépett elő és gyönyörűen átgondolt, szépen és hévvel előadott beszédben üdvözölte a jubilánst; a beszéd oly közvetlen és megkapó volt, hogy egészen magával ragadta a közönséget is, mely annak végeztével még viharosabb ovatiokban tört ki, úgy, hogy a könyvekig meghatott művész alig tudott szóhoz jutni, hogy megindult hangon elrebeje köszönetét. Koszoruk, virágcsokrok, igen szép emléktárgyak a pályatársak és közönség részéről képezendik maradandó emléket e szép napnak az ünnepelt művészre nézve.

Az előadás maga kitünő volt, magas szívonalon állott s Bokody a végtelenül nehéz, fárasztó, de hatásos czimszerepben, melyet 24 év óta nem játszott, egész hatalmas művészetét csillogtatta s felvonások után alig győzte megjelenni az őt imponansan ünneplő közönség előtt. Pályatársai vállatve iparkodtak, élükön Bokody-néval és Benedekkel, a legjobbat nyújtani és ez nekik teljes mértékben, kivétel nélkül sikerült, mert az előadás méltó volt a jubilánshoz.

Előadás után a társulati tagok és igen számosan a közönség köréből a jubilaris művész tiszteletére rendezett bankettre gyülekeztek a Nemzeti szálloda e czébra elzárt éttermébe. A művészt az első fogás után, nagy

hatást keltő beszédben dr. Ebergényi Sándor főispáni titkár köszöntötte fel, mire ő a vendégekért és a város közönségéért emelte poharát, míg Benedek Gyula a néket éllette. A kedélyes társaság, szellemes társalgás, dal és egy kis rögtönzött tánc mellett a hajnali órákig maradt együtt.

Jól esett megemlékeznünk a jubilaris művész megérdemelt ünnepeltetéséről s a magunk részéről, a helyi sajtó nevében e pár igénytelen sorral kívántunk járulni a művész babérjaihoz, fogadják azt tőlünk szívesen s adja az ég, hogy a műsával kötött frigyének aranylakodalmát is megünnepelhesük.

## Vegyes hírek.

— **Megbízás.** A földmivelésügyi m. kir. miniszter Szász József gazdatiszt, czinkosi lakost a marosújvári járásra nézve az állandó gazdasági tudósítói tisztséggel bizta megve.

— **Gróf Majláth Gusztáv Károly** erdélyi róm. kath. püspök római utjából már visszaérkezett és e hó 11-én kezdi meg már előre megállapított bérna-utját.

— **Dr. Szabó Mihály** kir. tanfelügyelőt kinevezetése alkalmából a napokban testületileg üdvözölte a nagyenyedi állami polgári és községi leányiskola tanestülete; a tanítói kar nevében Dömök Erzsébet igazgatónő fejezte ki szerencsekívánatait. A szőlészeti póttanfolyam tanító hallgatóinak nevében pedig Gyenge Imre állami tanító üdvözölte az új tanfelügyelőt. E hó 2-án az alsófehérvármegyei ált. tanító-egyesület központi választmányja kereste fel a tanfelügyelőt és Nagy Lajos képezdei igazgató kívánt sok szerencsét egy új pályára kezdetén.

— **Versenyünnepe.** A Bethlen-kollégium főgimnáziumi önképzőköré e hó 1-én a kollégium nagytermében versenyünnepelet rendezett, melyen városi közönségünk szép számmal volt képviselve. Az ünnepelet Váró Ferenc vezető tanár remek bevezető beszéddel nyitotta meg, mely után kezdetét vette a szabadelőadás-verseny a b. e. Varró Gergelyné nevével kitűzött jutalomért. A versenyben hárman vettek részt, névszerint Kristóf György, Váró Géza és Budai Árpád VIII. g. oszt. tanulók, mindhárom igen dicsérendő munkákkal. Ezután a gimn. dalkar egy igen precíz előadott énekszám után megkezdődött a szavalatverseny, ebben részt vettek Ajtai Jenő, Bihari István és Imre István, mindhárom igen ügyesen szavalva. Ezt követte a jutalmak odaítélése; nyertesek lettek a szabadelőadás-versenyen Kristóf György és Váró Géza, a szavalat-versenyen pedig Imre István és Bihari István. A szép ünnepelet a gimn. dalkar éneke zárta be.

— **Az első majális.** Az országos dijak-egyesület nagyenyedi tagjai által Komáromi Sándor vármegyei dijak elnöke alatt e hó 1-én rendezett majális fényesen betűtött. Hogy mily nagy volt az érdeklődés a fárhadhatlan rendezőség által kitűnően előkészített majális iránt, igazolja az, hogy az egész napi gazlatos időjárás és a hűvös, nedves est dacára a sétatéri tágas tánczterület zsufolóság megtöltötte a szép közönség. A tánczvigalmat csinos hangverseny-programm előzte meg, melynek minden száma zajos tapsokat arított s melynek kimagasló pontja volt Folyovich Annuska kisasszony gyönyörű zongorajátéka. Hangverseny után — egy kis rögtönzött és ügyesen sikerült tűzijáték közbevetésével — táncz vette kezdetét, mely a legkedélyesebb hangulatban a hajnali órákig tartotta együtt a közönséget. A jótékony czélnak is szolgáló mulatság 300 forintot felül jövedelmezett s megjelent azon a város előkelősége és a polgárság színe, java.

— **Színház.** Kedden Benedek Gyulának, a társulat intelligens, sokoldalú tagjának és kitünő rendezőjének jutalmára, nevének felléptével „Romeo és Juliá”-t Shakespeare szomorújátékát láttuk. Sajnáljuk, hogy az érdekes előadásról bővebben nem emlékezhettünk meg, de lapunk szűk tere azt ez alkalommal lehetetlenül teszi. Benedek igen szépen játszotta meg Romeót, zengzetes szép hangját igen jól érvényesítette s alakítása mind végig lekötötte a figyelmet s élénk tetszésnyilatkozatokat provokált. Benedeké, ki első jelenése alkalmával egy igen szép virágkosarat kapott, értelmesen és helyenként — a hatalmasabb kitérőknél — szépen játszotta Juliát, de hangja nem alkalmas a szerep poetikusabb részeinek érvényesítésére. A tetszésnyilatkozatokban ő sem szűkölködött. A többi szereplő nem igen emelkedett a helyzet magaslatára és az összjáték sem volt kifogástalan. A jelen volt közönségnél Benedek sokkal többet érdemelt volna! — Szombaton Károlynénak, a társulat tehetséges, szorgalmas és közkedveltségnek öröndő tagjának lesz jutalmajátéka. A ki figyelemmel kíséri Károlyné működését, ki napról napra a színen van és gyakran estéről estére változó szerepkörében kivétel nélkül mindig élvezetést nyújt, lehetetlen, hogy elismeréssel ne adozzon a fárhadhatlan művésznőnek, ki az élet színpadán is hivatást tölt be, a legszebbet, az anya hivatását, a 4 gyermekes család gondozását, mit fárhadalmi közegette is mintaszerepül végez. Jutalmára Csiky Gergely általánosán kitünően ismert darabja, a „Nagy-mama” kerül színe, melynek czimszerepe Károlynénál bizonyára a legjobb kezekben lesz s ő, ki a közönségnek minden este élvezetet, mulatságot szerez, való-

ban megérdemli, hogy az előadás tömeges látogatásával a közönség is egy jó estvét szerezzen neki.

— **A csikólegelő megnyitása.** Azon csikó-tulajdonosainkat, kik a jövő nyárra csikóikat az alsófehérvármegyei csikólegelőre óhajják kihajtatni és illetoleg előjegyeztek, ez uton is értesítjük, miszerint a csikólegelő május hó második vasárnapján, vagyis május hó 8-án fog megnyitni. A csikók e nap délelőttjén a helyszínen egy bizottság által fognak feltelvizsgáltatni és átvétetni. A csikók tehát e nap délelőttjén egyenesen a legelőre hajtatandók.

— **A mult számunkban** közöltük, hogy a Bethlen-kollégium jászágazgatósági helyiségébe betörés történt. A rendőrség már nyomon van.

## Csarnok.

### Emlébeszéd Barabás Miklós felett.

Mondotta Kristóf György Bethlen-főtanodai tanuló.\*

Tisztelt Kör! E hó 14-én egy sirhanttal gazdagabb lett az anyaföld. A budapesti temetőben a hideg, fagyos téli szél egygyel több halomba utódik, egygyel több rögalja utját, amint tova rohanni igyekszik. Barabás Miklósé ez a kis hajlék, hova megpihenni tért szakadatlan munkásságban töltött élete megcsúntével. Csakládán s hozzátartozóin kívül elkísérték őt utolsó útjára az akadémia, a művészársaságok küldöttei, pályatársai s a közelet számos nevezetes szereplője, a művészet barátainak s pártfogóinak szép számu csoportja.

T. K.! Mi nem lehattunk ott, hogy bucsuzót mondjunk neki; mi nem adhattunk kifejezést mélyen érzett veszteségünknek, pedig Barabás a miénk is, a Bethlen-kollégiumé is volt. Ha már a körülmények miatt ezt tennünk nem lehetett, áldozunk emlékének a jelen alkalommal, állítsuk pályáját szemünk elé. Kegyeletünk és művészi érdemei iránt való elismerésünk ilyen módon jutva kifejezésre, bizonyára nem kisebb becsű, mint ha külsőképen tettük volna azt.

Barabás Miklós született 1810. febr. 22-én, Márkosfalván (Háromszékén), nemes, de nagyon szegény szülőktől. Hat éves korában ide, Enyedre jött tanulni. Az öreg Pista bátygyékényes szekerén tette meg a négy napi utat, a többi Enyedre tartó székely fiukkal együtt. Egy-egy kis diák-karaván volt a Pista bácsi atyai gondoskodására bízva. S ő hűségesen meg is felelt feladatának. Magyarazta a fiuknak az utba eső tájak szépségét, vagy, ahol elesteledek, a vidám vacsora után elővette az ő sememondó tudományát, amit a fiuk, fejüket könyökre téve, nagy figyelmesen hallgattak. Aztán Enyedre érve ugyancsak ő szépen elrendezte a földieit. Azokat, kiket most hozott el hazulról először, megismertette azokkal, kik már egy pár év óta nem ittak az Oltból, de akik az itteni viszonyokkal már egészen megismerkedtek. Így a kis Barabás is hamar itthon találta magát s könnyen beletalálta magát a diák-életbe. Szorgalmas tanuló volt, de a tanuláson kívül, hogy megélhessen, egyik s másik társának rajzolatott arcképeket. Természetesen ezek nem voltak valami művészi rajzok, de mindenesetre volt bennük tetsző, mert különben nem adtak volna értük semmit. Tizenhárom éves korában elveszti atyját, s ezután igazán a maga emberségéből él. Még több buzgalommal karcol; tanárai és barátai, természetből vett alakok és kereskedő-czégérek kerültek rajzolja alá. Lerajzolta a többek közt a kollégium egyik nagynevű, akkor még nem országosan ismert tanárát, Szász Károlyt is.

Ámde a fejlődő — és pedig szépen fejlődő — tehetségek nem volt utmutatója, irányadója; nem volt, aki őt olyan tanulmányokban részesítse, hogy azok által művészi hajlamai csiszolódnának s tökéletesedjenek. Ekkor segítségére jön a véletlen. Katona Zsigmond kormánytanácsos egy látogatása alkalmával kérdészködött, hogy miként állanak a tanulók a művészeti studiumokban. Barabást dicsérték előtte, mire Katona azt mondá a megkérdettnek, hogy csak rajta, mert ha itthon nem is tud ecsetje segítségével megélni, külföldön bizonyosan szép jövő áll előtte. A nagy ur eme biztató szava egészen felbátorítá Barabást. Katonával mint pártfogójával s támogatójával állandóan jó viszonyban élt ezután. A Katona jóindulata jutatta el őt a szebeni Bruckenthal-féle képtárba, hol egyfelől festészeti s műtörténelmi ismereteit gyarapítá, másfelől arcképek rajzolásával híret terjeszté, úgy, hogy Szébenben rövid idő alatt sok megrendelést kapott. De hol és kitől tanuljon olajfestést, mert eddig csak ónnal rajzolt? Ismét Katona segíté ki. Az ő befolyása mellett egy pár hónapig Kolozsvárt Gentiluomo olasz képiro termében tanulmányozta az ecsetelés módját s a színvegyítés titkát. Innen a még Szébenben megtakarított pénzszel Bácsbe ment, de a festészeti akadémiaiba csak nagy nehezen juthatott be. Az iskolai bizonyítványt semmibe

\* Ez emlékeszédet a Bethlen-főtanoda önképzőkörének 1898. évi febr. 20-án tartott gyűlésén mondotta el szerző. E dolgozat, mely a kör emlékönyvébe iktattatott, tárgyánál fogva Enyeden és környékén a nagy közönség körében is nagy érdeklődésre számíthat.

se vették, s a bemutatott képekről és rajzokról azt mondták, hogy nem ő festette. Végre is Gselhoffer tanár felügyelete mellett egy Apollo-szobrot rajzolt le s erre rögtön be is fogadták. Egy évet töltött Bécsben; mert a megélhetés nehéz volt, 1830-ban visszajön Kolozsvárra. 1831. nyarán egy bukaresti gazdag családdal ismerkedett meg s ennek rábeszélésére Bukarestbe látogatott, hol rövidesen jóra fordult sorsa. Különösen Kisselef orosz katonai kormányzó ismeretsége folytán a legtöbb bojár család rendelt nála valamit. Másfél év alatt pénzt gyűjtött, hogy azzal a művészetek otthonába, Velenczébe, s ha lehet, Olaszországba mehessen tanulni. Ezt meg is tette 1834-ben.

(Vége következik.)

Szerkesztőség:

**Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.**

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

## Foulard-selyem 65 krtól

3 frt 35 krig méterenkint, — japáni, chinai stb. legújabb mintázatok és színekben, valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát fogyasztóknak** postabérlés és vámmentesen, valamint házhoz szállítva, — **mintákat pedig posta fordultával** küldenek: **HENNEBERG G. selyemgyárnál** (os. és kir. udvari szállító) **ZÜRICHBEN.** Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. (2).

7399—1897. tkvi.

### Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság által a nagyenyedi kisegítő takarékpénztárnak Rosenfeld Dávid elleni végrehajtási ügyében végrehajtható kérelmére a végrehajtási árverés 200 frt tőke. ennek 1897. évi január hó 6-ik napjától járó 8% kamatai, 20 frt 20 kr már megállapított, valamint jel negyi 7 frt 66 kr és a még felmerülő költségek kielégítése végett végrehajtást szenvedőnek az oláhlapádi 126 sz. tkvben A + 1—5 rend sz. a. ingatlanára 1117 frt megállapított kikiáltási árban elrendelték.

Az árverés 1898. évi május hó 27-ik napján d. e. 9 órakor Oláh-Lapád községben fog megtartani.

Az árverési szándékozók, a végrehajtható kivételével, tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben vagy óvadékképes érték-papírban letenni.

Vevő köteles a vételért az árverés jogerőre váltva után 3 egyenlő részletben 15, 30, 60 nap alatt minden vételári részlet után az árverés napjától 6% kamatokkal együtt a nagyenyedi kir. adóhivatalnál mint bírói letéti pénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságnál és Oláh-Lapád község előjáróságánál tekinthetők meg.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság. Nagy-Enyed, 1898. február hó 19-én.

**Csernátóni Vajda Péter,**  
kir. járásbíró.

1478 1—1

Sz. 496—1898. tkvi

### Árverési hirdetményi kivonat.

A vizaknai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtható Bera Nicolae I. Vasile végrehajtható szövető elleni 26 frt 92 kr tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a gyulafehérvári kir. törvényszék kerületében a vizaknai kir. járásbíró területén levő Pókafalva község határán fekvő 346 sz. tkvben A + 3. 4. r. sz. 128, 129, 869 hr. sz. egész ingatlanokra az árverést 369 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1898. évi május hó 23-ik napjának d. e. 9 óraja Pókafalva községhezánál leendő megtartása nyilvános árverésben a megállapított kikiáltási áron alul is el fogják adni.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben, vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyam-mal számított és az 1881. évi november 1-én 3333 sz. a. kelt igaz-

ságügyminiszeri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes érték-papírban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kialakított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró mint tkvi hatóságtól. Vizaknán, 1898. évi február hó 18-án.

**Szentmiklósy József,**  
kir. aljbíró.

1478 1—1

### HIRDETMEY.

Ő es. és apostoli királyi Felségének legfelső elhatározása folytán ezennel megindítatik

#### a XX. magyar királyi államsorsjáték,

melynek remélhető tiszta jövedelme akként osztassék fel, hogy abból 1. a vagyontalan állami tisztviselők özvegyei és árvái részére gyűjtendő alap, 2. a czirkveniozai „László” gyermek-kórház, 3. a zólyom-lipcsesi „Gizella” munkás-árvaház, 4. a József-egyesület, 5. az erdővidéki (Baróti) kórház, 6. a budapesti „Klotild” szerzetesház, 7. a kolozsvári jótékony nőegylet, 8. a nagypénteki társulat, 9. a békésmegyei Fehér Kereszt-egylet részévéssék.

E sorsjáték összes, 7691-ben megállapított nyereményei az alább következő játéktér szerint **365,000 koronára ruagnak,** és pedig:

1 főnyeremény 150.000 korona	10 nyeremény á 1000 korona
1 " 50.000 " 20 " 500 "	1 " 20.000 " 50 " 100 "
1 " 10.000 " 100 " 50 "	1 " 5.000 " 1000 " 20 "
2 nyeremény á 5.000 " 1000 " 10 "	5 " 2.000 " 6500 " 10 "

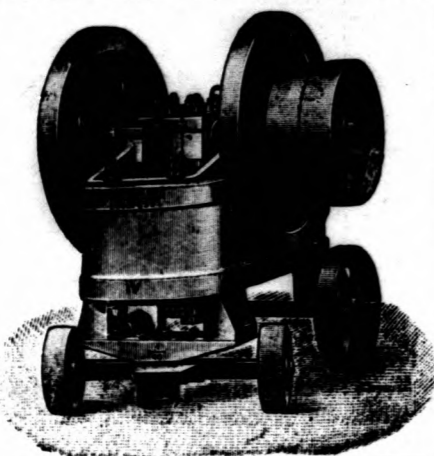
Az összes nyeremények készpénzben fizettetnek ki. A húzás visszavonhatatlanul 1899. évi június hó 30-án Budapesten történik.

Egy sorsjegy ára 2 frttal o. é. van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók a lottóigazgatóságnál Budapesten (Pest, fővárház, félmelet), ahová a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre beküldendő, valamennyi 60- és adóhivatálnál, a legtöbb postahivatalnál és minden városban és nevezetesebb helyiségben felállított egyéb sorsjegyváltókhoz. Budapesten, 1898. április hó.

1472 3—6

**M. kir. lottó-igazgatóság.**



## GÄNZ és TÁRSA

vasöntöde és gépgyár részvénytársulat  
**Budapest és Leobersdorf**

ajánl **aprózó gépeket** kavicskészítésre, vasutak, országutak építéséhez és beton-építmények készítéséhez; gőzzel vagy lovakkal hajtott **uti hengereket**, anyagszállító kocsikat, bányakocsikat és teljes vasuti berendezéseket; gépeket kövek megmunkálására.

**Hengerszékeket és egyéb malomgépeket,**  
gáz- és petroleummotorokat,  
**elektromos világítást és erőátvitelt nagyobb távolságokra,**  
elektromos bányavasutakat és elektromos emelőszélleket,  
**VASUTI SZEMÉLY- és TEHERKOCSIKAT.**

**Portland- és romancement-gyárak** építése és berendezése, gipsz, chamotte, folypát, trágyaneműek és thomász-salak aprítására szolgáló gépeket és egyéb **aprózó gépeket.**

==== Mechwart-féle forgó gőz- és petroleum-ekéket. ====

**Mindennemű emelőgépeket különféle czélokra.**

Bányaberendezési és érezfejtési gépeket.

**A HELYI VISZONYOKNAK MEGFELELŐ TURBINÁKAT.**

Mindennemű transmissiókat, kereket stb.

**Kéregöntésű és aczélöntésű czikkek.**

Mindennemű rovarat igen meglepő erővel és kiirtja a férgeket gyorsan és biztosan, annyira, hogy azoknak semmi élő nyoma nem marad, s azért a vevők milliói dicsérik és keresik. Ismertető jelei: 1. a lepecsételt üveg, 2. a „Zacherl” név.

# Zacherlin

hatása bámulatos!

**K I P U S Z T I T**

mindennemű rovarat igen meglepő erővel és kiirtja a férgeket gyorsan és biztosan, annyira, hogy azoknak semmi élő nyoma nem marad, s azért a vevők milliói dicsérik és keresik. Ismertető jelei: 1. a lepecsételt üveg, 2. a „Zacherl” név.

**Kapható a következő czégeknél:**

**Nagy-Enyeden:** Bisztritsány Lajos.

„ Cirner J. József,

„ Winkler János.

**Abrudbánya:** Molnár Árpád.

**Maros-Ujvár:** Virág Tamás.

„ Mendel Izidor.

**Gyulafehérvárt:** Fingerhut Jakab.

„ Fröhlich Gyula.

„ Jakabffy Albert.

„ Marczell E. gyógyszer.

„ Szentgyörgy Mór.

„ Wallentin L.



Különlegesség  
Pólya, bolhák, konyhabogarak,  
molyok, a háztartásban levő állatok és állatok.

